

The severity of steatosis influences liver stiffness measurement in patients with nonalcoholic fatty liver disease

Salvatore Macaluso, Vito Di Marco, Calogero Cammà, Daniela Cabibi and Antonio Craxi

Hepatology 2015;62:1101-1110

Η επίδραση της βαρύτητας της στεάτωσης στη μέτρηση της ηπατικής ακαμψίας (liver stiffness measurement, LSM) δεν έχει μελετηθεί επαρκώς στη μη αλκοολική λιπώδη νόσο του ήπατος.

Στην παρούσα μελέτη, οι ερευνητές εκτίμησαν την επίδραση της βαρύτητας της στεάτωσης (όπως αυτή εκτιμήθηκε με υπερηχογράφημα και βιοψία ήπατος),.

Οι ασθενείς (n=253) εκτιμήθηκαν μέσω κλινικών, υπερηχογραφικών και ιστολογικών (Kleiner score) χαρακτηριστικών. Η ελαστογραφία ήπατος διενεργήθηκε μέσω της μεσαίου μεγέθους κεφαλής (M probe). Στους ασθενείς με χαμηλού βαθμού ηπατική ίνωση (F0-F1 και F0-F2) στη βιοψία ήπατος, οι μετρήσεις της ηπατικής ακαμψίας (σε kPa) ήταν σημαντικά αυξημένες στους ασθενείς με σοβαρή στεάτωση ($\geq 66\%$ στη βιοψία ήπατος) συγκριτικά με τους ασθενείς χωρίς σοβαρή στεάτωση (6.9 έναντι 5.8 στους ασθενείς με ίνωση F0-F1, $P=0.04$ και 7.4 έναντι 6.0 στους ασθενείς με ίνωση F0-F2, $P=0.001$). Το ίδιο παρατηρήθηκε και στους ασθενείς με σοβαρού βαθμού αυξημένη ηχογένεια ήπατος συγκριτικά με αυτούς χωρίς αυξημένη ηχογένεια στο υπερηχογράφημα ήπατος (7.3 versus 5.6 στους ασθενείς με ίνωση F0-F1, $P=0.001$ και 7.6 έναντι 6.0 στους ασθενείς με ίνωση F0-F2, $P < 0.001$).

Στους ασθενείς χωρίς σοβαρού βαθμού ίνωση (δηλ. F0-F1 & F0-F2), αυξημένο ποσοστό ψευδών θετικών τιμών ηπατικής ακαμψίας παρατηρήθηκε στους ασθενείς με σοβαρού βαθμού στεάτωση $\geq 66\%$ συγκριτικά με αυτούς με στεάτωση $< 66\%$ (23.6% έναντι 14.9% στους ασθενείς με ίνωση F0-F1, 33.3% έναντι 13.2% στους ασθενείς με ίνωση F0-F2), όπως επίσης στους ασθενείς με αυξημένη ηχογένεια του ήπατος (22.2% έναντι 15.4% στους F0-F1, 28.8% έναντι 15.6% στους F0-F2).

Συμπερασματικά, στους ασθενείς με μη αλκοολική λιπώδη νόσο του ήπατος, η παρουσία σοβαρού βαθμού στεάτωσης, είτε βιοπτικά είτε υπερηχογραφικά, θα πρέπει πάντοτε να λαμβάνεται υπόψη, ώστε να αποφευχθούν υπερεκτιμήσεις της ηπατικής ίνωσης μέσω της μεθόδου της ελαστογραφίας ήπατος.

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hep.27844/abstract>

Editorial: Is liver stiffness measurement to stage fibrosis in patients with nonalcoholic fatty liver disease ready for clinical use? (<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hep.27902/abstract>)

Νικόλαος Κ. Γατσέλης